

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ІННОВАЦІЙНИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
і самостійної роботи студентів
спеціальності 061 "Журналістика"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019**

УДК 005.591.6(07.034)

I-66

Укладач Г. В. Верещагіна

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, логістики та економіки.

Протокол № 7 від 11.01.2019 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Інноваційний та інвестиційний менеджмент [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань і самостійної роботи студентів спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського) рівня / уклад. Г. В. Верещагіна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 45 с.

Подано методичні рекомендації до практичних завдань і самостійної роботи студентів. Уміщено завдання та приклади їхнього вирішення з метою розвитку професійних компетентностей, якими має володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 005.591.6(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2019

Вступ

Розвиток економіки України пов'язаний з розбудовою її структурно-інноваційної моделі. У зв'язку з цим особливого значення набуває створення умов для ефективного управління інноваціями, формування інноваційного потенціалу. Управління інноваціями вимагає від фахівців формування професійних компетентностей з інноваційного менеджменту, з управління створенням конкурентоспроможної продукції, впровадження новітніх технологій, використання прогресивних організаційних форм підприємств і їхніх об'єднань, застосування дієвих методів управління, забезпечення впровадження інновацій.

Вивчення навчальної дисципліни "Інноваційний та інвестиційний менеджмент" дає змогу набувати компетентностей, необхідних для практичної реалізації менеджменту інноваційної й інвестиційної діяльності економічних систем і підприємств із визначенням доцільності витрати ресурсів на зміну їхніх кількісних або вартісних характеристик.

Для поглиблення знань студентів, формування вмінь і навичок, контролю за засвоєнням студентами матеріалу, що вивчають, передбачено проведення практичних занять.

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для вирішення їх на занятті. Практичне заняття містить проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань із їхнім обговоренням, вирішення контрольних завдань, їхню перевірку, оцінювання.

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача. Метою самостійної роботи студента в межах навчальної дисципліни є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні

майбутнього спеціаліста. У ході самостійної роботи студент має стати активним учасником навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними та практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРС у межах навчальної дисципліни містить:

опрацювання лекційного матеріалу;

опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів і понять за темами навчальної дисципліни;

поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;

пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;

підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до заліку.

У тому разі, якщо завдання наведено з прикладом розв'язання, студент має за наведеним прикладом виконати завдання для обраного ним підприємства або за обраними даними.

Практичні завдання

Змістовий модуль 1 Інноваційний менеджмент

Практична робота 1 Ключові поняття інноваційного розвитку

Компетентність: здатність до обґрунтування складників інноваційного процесу для окремого підприємства або інноваційного проекту.

Завдання. Використовуючи базові складники інноваційного процесу, які наведено далі, визначте складники інноваційного процесу для окремого підприємства або інноваційного проекту (з визначенням термінів виконання окремих робіт і кількості виконавців), які обирає студент самостійно за власним бажанням або досвідом.

Процес дослідно-конструкторських робіт може бути подано у межах такої послідовності дій:

1. Виявлення слабких сторін продукції або технології та побажань споживачів.
2. Розроблення технічного завдання.
3. Пошук готових рішень або елементів рішення поставленого завдання.
4. Висування припущень із виконання завдання.
5. Економічне оцінювання та вибір найбільш ефективних пропозицій.
6. Створення ескізного проекту.
7. Перевірка можливості виконання проекту.
8. Створення технологічного проекту.
9. Створення прототипу на основі технологічного проекту.
10. Проведення основних випробувань.
11. Створення пробної партії з урахуванням виправлень недоліків прототипу після випробування.
12. Проведення повного комплексу випробувань.
13. Доведення та виправлення можливих проблем.
14. Розроблення робочої документації.

На рис. 1 наведено інноваційний процес у вітчизняній науковій літературі.

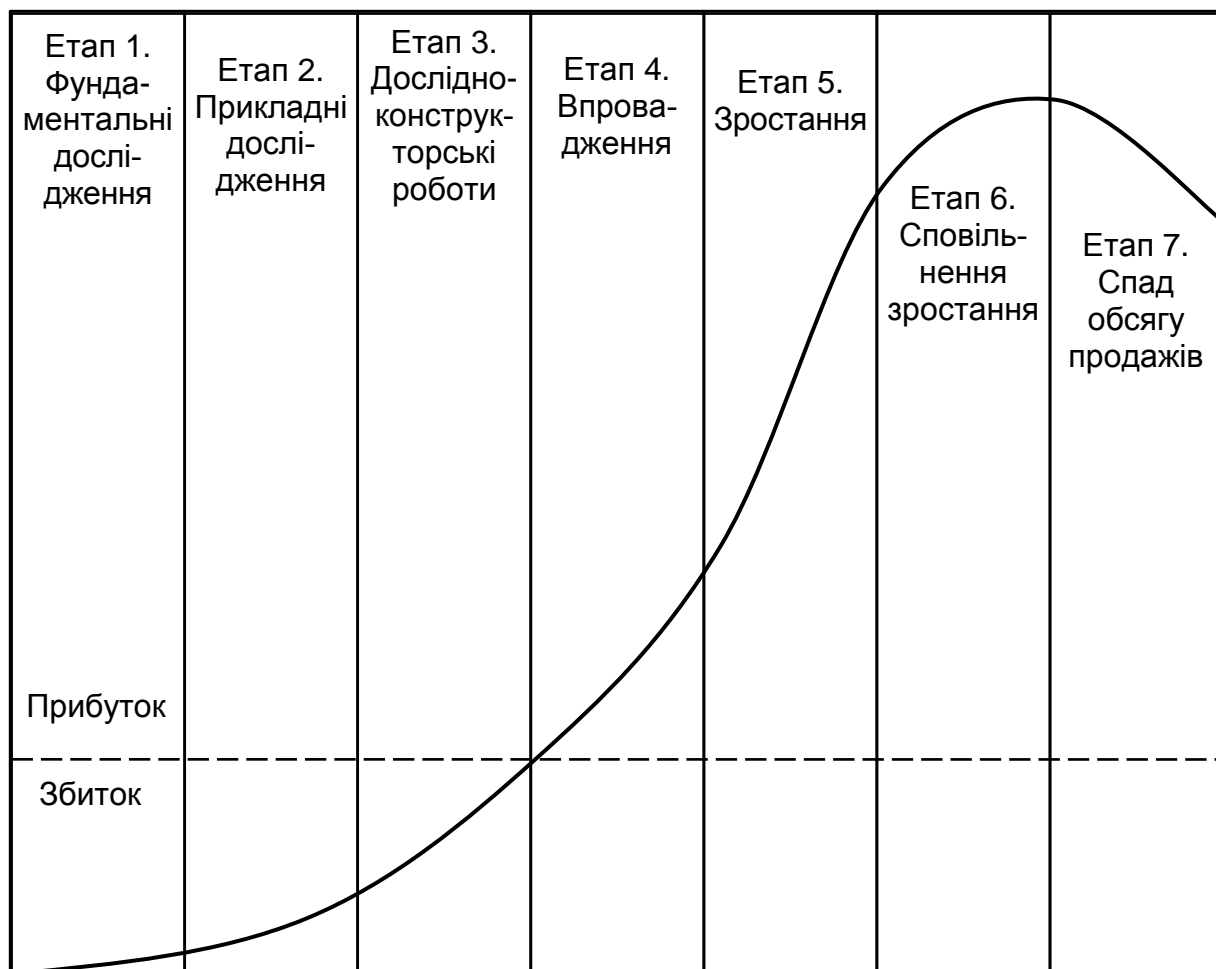

Рис. 1. Інноваційний процес у вітчизняній науковій літературі

Послідовність дій етапу впровадження може бути подана у такий спосіб:

1. Перевірка можливості й актуальності впровадження.
2. Конструювання зразка.
3. Організаційна підготовка.
4. Дослідне виробництво.
5. Ринкове випробування.
6. Доопрацювання продукту, стратегії.
7. Повномасштабне виробництво.
8. Моніторинг ринку, побажань споживачів, вдосконалення продукту.
9. Дифузія інновацій.

На рис. 2 наведено етапи фундаментальних досліджень.

Рис. 2. **Фундаментальні дослідження**

Приклад виконання завдання

Наприклад, у разі обрання студентом інноваційного проекту створення робота-пилосбача, реалізація дослідно-конструкторських робіт (ДКР) може бути подано за сітковим графіком (рис. 3).

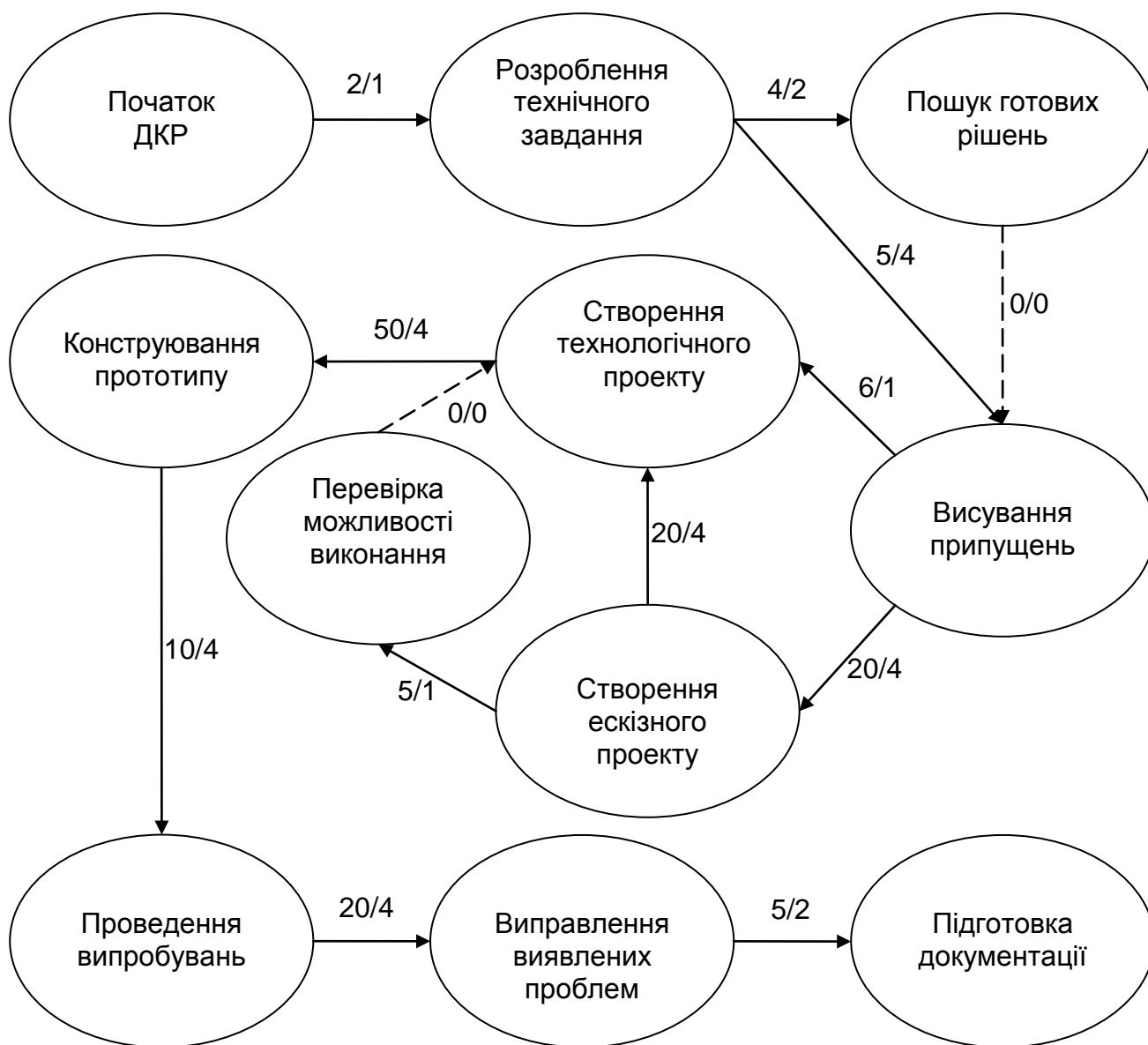

Рис. 3. Сітковий графік проведення дослідно-конструкторських робіт

Практична робота 2

Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

Компетентність: здатність до визначення сучасних організаційних форм інноваційного розвитку.

Завдання. Визначте структуру управління інноваційним проектом. Розподіліть функції фахівців інноваційної діяльності серед студентів групи для цього проекту. У табл. 1 розглянуто типові інноваційні ролі персоналу.

Типові інноваційні ролі персоналу

Персонал (співробітники та керівники) фірми		
Новатори	Організатори та ті, що сприяють	Підприємці
"Генератор ідей", "Вільний співробітник", "Золоті комірці", "Альтернативний персонал"	"Лідер", "Плановик", "Інформаційні привратники", "Науково – технічні привратники", "Інформаційні зірки", "Адміністратори"	"Золоті комірці", "Антрепренер", "Інтрапренер", "Підприємець", "Ділові ангели"

Тобто фахівці інноваційної діяльності поділяються за такою класифікацією:

за рольовими функціями у процесі нововведень:

- "Антрепренер";
- "Інтрапренер";
- "Генератор ідей";
- "Інформаційні привратники" ("інформаційні воротарі");
- "Ділові ангели";

за практичною діяльністю:

- "Лідер";
- "Адміністратор";
- "Плановик";
- "Підприємець";

співробітники – учасники інноваційної діяльності організації:

- "Вільний співробітник";
- "Золоті комірці";
- "Науково-технічні привратники" або "інформаційні зірки";
- "Альтернативний персонал".

Проведіть тестування групи за поданими далі тестами.

Запитання тесту "Комунікативні та організаторські схильності"

1. Чи багато у Вас друзів, з якими Ви постійно спілкуєтеся?
2. Чи часто Вам вдається схилити більшість своїх товаришів до прийняття ними вашої думки?

3. Чи довго Вас турбує почуття образи, завдане Вам кимось із ваших товаришів?
4. Чи завжди Вам важко орієнтуватися в критичній ситуації?
5. Чи маєте Ви прагнення встановлювати нові знайомства з різними людьми?
6. Чи подобається Вам брати участь у суспільній роботі?
7. Чи приємніше й простіше Вам проводити час за книгами або за якими-небудь іншими заняттями, ніж з людьми?
8. Якщо виникли які-небудь перешкоди у здійсненні Ваших намірів, то чи легко Ви відмовляєтеся від них?
9. Чи легко Ви встановлюєте контакти з людьми, які значно старші за Вас?
10. Чи подобається Вам вигадувати й організувати зі своїми товаришами ігри та розваги?
11. Чи важко Вам приєднуватися до нової для Вас компанії?
12. Чи часто Ви відкладаєте на інші дні ті справи, які Вам треба було б виконати сьогодні?
13. Чи легко Вам вдається встановлювати контакти з незнайомими людьми?
14. Чи прагнете Ви домогтися, щоб Ваші товариші діяли відповідно до Ваших бажань?
15. Чи важко Вам освоїтися в новому колективі?
16. Чи правильне твердження, що у Вас не буває конфліктів з товаришами через невиконання ними своїх обов'язків, обіцянок?
17. Чи прагнете Ви, якщо є нагода, познайомитися та поспілкуватися з новою людиною?
18. Чи часто Ви у вирішенні важливих проблем берете ініціативу на себе?
19. Чи дратують Вас люди, які Вас оточують, чи виникає у Вас бажання побути на самоті?
20. Погано Ви орієнтуєтесь у незнайомій для вас ситуації?
21. Чи подобається Вам постійно бути серед людей?
22. Чи виникає у Вас роздратування, якщо Вам не вдається закінчити розпочату справу?
23. Чи відчуваєте Ви труднощі, незручності або сором'язливість, якщо доводиться проявляти ініціативу, щоб познайомитися з новою людиною?
24. Чи втомлюєтеся Ви від частого спілкування з товаришами?
25. Чи подобається Вам брати участь у колективних іграх?

26. Чи часто Ви проявляєте ініціативу, вирішуючи питання, які зачіпають інтереси ваших товаришів?

27. Чи почуваетесь Ви невпевнено серед малознайомих Вам людей?

28. Чи правильне твердження, що Ви рідко прагнете довести свою правоту?

29. Чи вважаєте Ви, що Вам не важко внести пожвавлення в малознайому для Вас компанію?

30. Чи брали Ви участь у суспільно-громадській роботі в школі?

31. Чи прагнете Ви обмежити коло своїх знайомих невеликою кількістю людей?

32. Чи правильне твердження, що Ви не прагнете наполягти на своїй думці або на рішенні, якщо його не відразу підтримали Ваші товариші?

33. Чи почуваетесь Ви невимушено, коли потрапляєте в незнайому для Вас компанію?

34. З задоволенням Ви розпочинаєте організацію всіляких заходів для своїх товаришів?

35. Чи правильне твердження, що Ви не почуваетесь достатньо впевненим і спокійним, коли доводиться говорити що-небудь великій групі людей?

36. Чи часто Ви запізнюєтеся на ділові зустрічі, побачення?

37. Чи багато у Вас друзів?

38. Чи часто Ви опиняєтеся в центрі уваги своїх товаришів?

39. Чи часто Ви соромитеся, відчуваєте ніяковість, спілкуючись із малознайомими Вам людьми?

40. Чи правильне твердження, що Ви не дуже впевнено почуваетесь у великій групі своїх товаришів?

Тест на знаходження рівня креативності. Для цього використано тест "Закінчи малюнок" – другий субтест фігурної батареї тестів творчого мислення П. Торренса, який складається з 10 незакінчених фігур, кожній з яких потрібно додати додаткові лінії або штрихи у такий спосіб, щоб вийшли цікаві предмети або навіть сюжетні картинки та придумати назву. Тест є груповим. Час, відведений на виконання завдання, обмежений (10 хв) і є цілком достатнім для всіх випробуваних.

Розподіліть функції фахівців інноваційної діяльності на основі їхньої креативності, який ґрунтується на визначенні рівнів креативності, комунікативних і організаторських схильностей, та визначенні психоемоційних

відмінностей, які притаманні людині з погляду розподілу рольових навантажень, які мають виконувати фахівці інноваційної діяльності. Він полягає у виконанні такої послідовності дій:

1. Проведення комбінацій.
2. Перевірка результатів тестів.
3. Визначення рівнів креативності, комунікативних та організаторських схильностей у досліджуваних.

4. Виділення визначення рівнів і порівняння їх відповідно до запропонованих нами комбінацій психологічних ознак для окремих груп фахівців інноваційної діяльності.

5. Спираючись на п. 4, визначте, до якого типу фахівців відноситься досліджуваний.

Результати оформіть у вигляді діаграм.

Бланк до тесту на креативність П. Торренса подано на рис. 4.

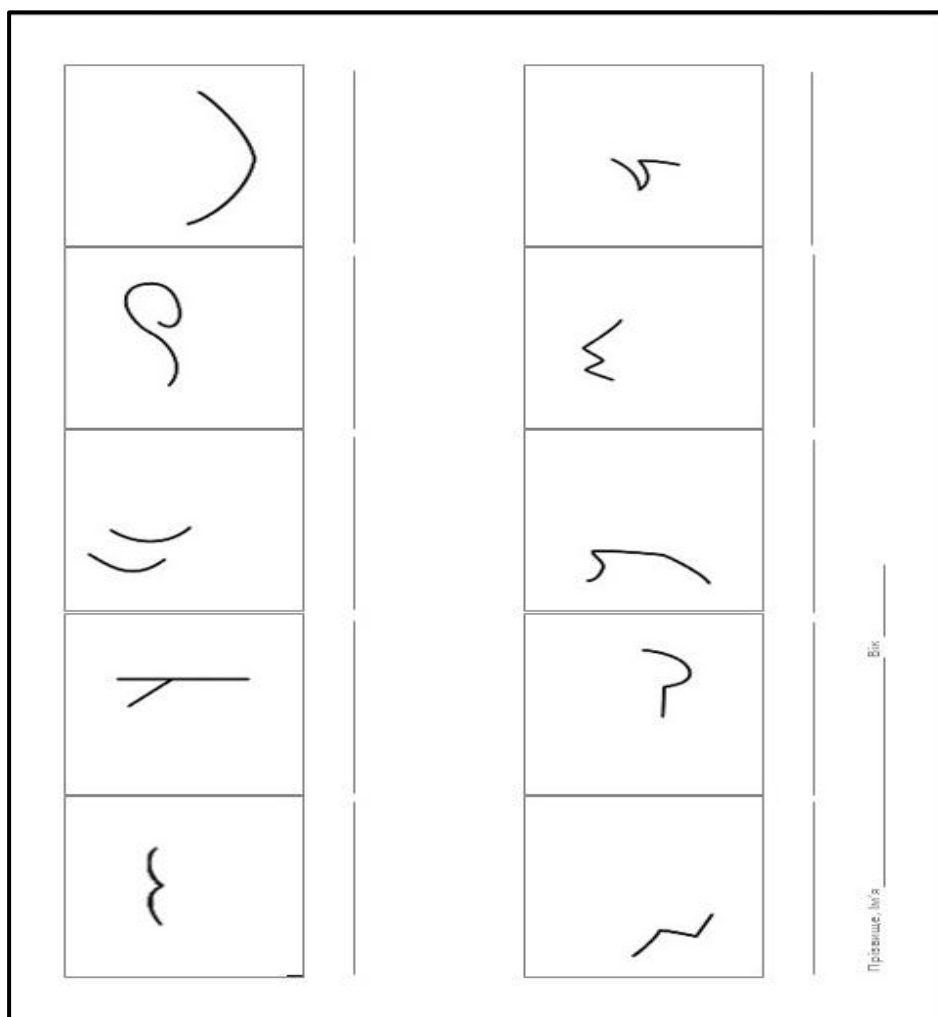

Рис. 4. Бланк до тесту на креативність П. Торренса

Практична робота 3

Вимірювання рівня інноваційного розвитку

Компетентність: здатність щодо вимірювання рівня інноваційного розвитку та визначення факторів його формування.

Завдання. Зберіть та обчисліть для обраного студентом підприємства показники інноваційної діяльності, які розраховуються за наведеними далі формулами.

У першу групу показників науково-технічного рівня інновацій уміщені п'ять підгруп аналітичних показників:

1. КІВ – коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю:

$$\text{КІВ} = \text{ВІ} / \text{АВН}, \quad (1)$$

де ВІ – інтелектуальна власність;

АВН – інші необоротні активи.

2. КНМ – коефіцієнт технічного рівня, а саме майна, призначеного для науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт. Він показує частку майна експериментального і дослідницького призначення, придбаного устаткування, пов'язаного з інноваціями:

$$\text{КНМ} = \text{ЗДП} / \text{ЗВП}, \quad (2)$$

де ЗДП – вартість устаткування дослідно-приладного призначення, грн;

ЗВП – вартість устаткування виробничого призначення, грн.

3. РКІП – рівень конкурентоспроможності інноваційної продукції (бали). Належить до третьої підгрупи аналітичних показників:

$$\text{РКІП} = \sum \text{Д}_i \text{Б}_i, \quad (3)$$

де Д_i – доля інноваційної продукції i -го рівня конкурентоспроможності у загальному обсязі відвантаженої інноваційної продукції;

Б_i – бальна оцінка i -го рівня конкурентоспроможності.

За рівнями конкурентоспроможності: перший рівень – регіональний; другий рівень – український; третій рівень – прикордонних держав; четвертий рівень – держав, що розвиваються; п'ятий рівень – промислово

розвинутих держав. Бальна оцінка кожного рівня конкурентоспроможності залежно від масштабів ринку може скласти, відповідно, 1, 2, 3, 4 і 5 балів.

4. ППЗ – показник повноти правової захищеності продукт-інновацій (%). Належить до четвертої підгрупи показників:

$$\text{ППЗ} = \text{КІПЗ}_{\text{ПТ}} / \text{ЗКІ}_{(\text{ПС}, \text{ПТ})}, \quad (4)$$

де $\text{КІПЗ}_{\text{ПТ}}$ – кількість продуктів-інновацій, захищених не менш ніж двома документами (свідоцтвом на корисну модель, на товарний знак);

$\text{ЗКІ}_{(\text{ПС}, \text{ПТ})}$ – загальна кількість створених процесів- / продуктів-інновацій.

Цей показник характеризує ступінь надійності захисту комерційних інтересів підприємства та забезпечує реалізацію інноваційної продукції.

5. ПТЗ – показник технологічної залежності (%). Належить до п'ятої підгрупи аналітичних показників науково-технічного рівня інновацій:

$$\text{ПТЗ} = 100 \text{ КІЛ}_{(\text{ПС}, \text{ПТ})} / \text{ЗКІ}_{(\text{ПС}, \text{ПТ})}, \quad (5)$$

де $\text{КІЛ}_{(\text{ПС}, \text{ПТ})}$ – кількість процесів- / продуктів-інновацій, використовуваних за ліцензійними договорами;

$\text{ЗКІ}_{(\text{ПС}, \text{ПТ})}$ – загальна кількість створених процесів- / продуктів-інновацій.

До другої групи показників інноваційного процесу належать шість підгруп аналітичних показників:

1. КОП – коефіцієнт інноваційної активності підприємства, а саме освоєння нової продукції. Він характеризує здатність підприємства до впровадження інноваційних технологічних змін:

$$\text{КОП} = \text{ВРНП} / \text{ВРЗ}, \quad (6)$$

де ВРНП – виручка від продажу нової або вдосконаленої продукції і продукції, виготовленої з використанням нових або поліпшених технологій, грн;

ВРЗ – загальна виручка від продажу всієї продукції (робіт, послуг), грн.

2. КПР – коефіцієнт інтенсивності створення інновацій. Цей коефіцієнт характеризує професійно-кадровий склад підприємства:

$$\text{КПР} = \text{ПН} / \text{ЧР}, \quad (7)$$

де ПН – кількість зайнятих у сфері науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, осіб;

ЧР – середня чисельність працівників підприємства, осіб.

3. $КНВ_{ПС}$ – коефіцієнт насичуваності використовуваними процесами-інноваціями (%). Належить до третьої підгрупи аналітичних показників:

$$КНВ_{ПС} = 100 \times КВЗП_{ПС} / КТП_{ПС}, \quad (8)$$

де $КВЗП_{ПС}$ – загальна кількість використовуваних процесів-інновацій;

$КТП_{ПС}$ – загальна кількість усіх технологічних процесів.

4. $РКРС_{ПТ}$ – рівень комплектності розроблення продуктів-інновацій (%), тобто частка нової продукції, яка відповідає сукупності основних потреб. Належить до четвертої підгрупи аналітичних показників:

$$РКРС_{ПТ} = 100 \times КІОП_{ПТ} / ЗКІ_{ПТ}, \quad (9)$$

де $КІОП_{ПТ}$ – кількість продуктів-інновацій, які відповідають основним потребам;

$ЗКІ_{(ПС, ПТ)}$ – загальна кількість створених процесів- / продуктів-інновацій.

5. $СТС$ – середній термін створення процесів- / продуктів-інновацій (роки). Належить до п'ятої підгрупи аналітичних показників:

$$СТС = \sum ЗКІ_{(ПС, ПТ)i} \times t_i / \sum ЗКІ_{(ПС, ПТ)i}, \quad (10)$$

де $\sum ЗКІ_{(ПС, ПТ)i}$ – кількість процесів- / продуктів-інновацій, створених протягом певної частини років;

t_i – відповідний період часу.

6. $КПОІ_{ПС}$ – коефіцієнти повноти охоплення груп передових технологій використовуваними процесами-інноваціями (%). Належить до шостої підгрупи аналітичних показників:

$$КПОІ_{ПС} = 100 \times КГТ_{ПС} / КГТЗ, \quad (11)$$

де $KGT_{пс}$ – кількість груп передових технологій підприємства, в яких використовуються процес-інновації;

$KGTЗ$ – загальна кількість груп передових технологій.

До третьої групи аналітичних показників ефективності інноваційної діяльності належать:

1. ПКПІ – показник комерційної потреби інновацій, який гарантує отримання економічного ефекту. Належить до першої підгрупи показників:

$$ПКПІ = KЛІ_{(пс, пт)} / ЗКІ_{(пс, пт)}, \quad (12)$$

де $KЛІ_{(пс, пт)}$ – загальна кількість ліцензійних договорів, включених до створених процесів- / продуктів-інновацій.

2. КІЗ – коефіцієнт інноваційного зростання. Він характеризує стійкість технологічного зростання і виробничого розвитку:

$$КІЗ = ІД / ІЗ, \quad (13)$$

де $ІД$ – вартість науково-дослідних і навчально-методичних інвестиційних проектів, грн;

$ІЗ$ – загальна вартість інших інвестиційних витрат, грн.

3. КЕЗС – коефіцієнт ефективності загального стимулювання інноваційної діяльності:

$$КЕЗС = РЕЕІ / ФОПІ, \quad (14)$$

де РЕЕІ – річний економічний ефект від інноваційної діяльності, тис. грн;

ФОПІ – річний фонд сплати праці в інноваційній сфері, тис. грн.

КЕЗС показує загальну ефективність стимулювання інноваційної діяльності на розглянутому підприємстві, а також порівняно з підприємствами-конкурентами.

4. КЕДС – коефіцієнт ефективності додаткового стимулювання:

$$КЕДС = \Delta РЕЕІ / \Delta ФОПІ, \quad (15)$$

де $\Delta PEEI$ – приріст економічного ефекту від інноваційної діяльності в поточному періоді порівняно з базовим, тис. грн;

ΔFOP – приріст фонду оплати праці в інноваційній сфері в поточному періоді порівняно з базовим, тис. грн.

КЕДС характеризує прирістну ефективність стимулювання, що дає можливість динамічних зіставлень і порівнянь КЕДС із КЕЗС. У табл. 2 перелік показників для оцінювання інноваційної конкурентоспроможності на різних ієрархічних рівнях.

Таблиця 2

Перелік показників для оцінювання інноваційної конкурентоспроможності на різних ієрархічних рівнях

Показник	Мезорівень (галузь, регіон)	Мікрорівень (підприємство)
1	2	3
Частка працівників із вищою освітою у загальній кількості зайнятих в економіці	Чисельність працівників із вищою освітою у відсотках до загальної кількості зайнятих у галузі (регіоні)	Частка працівників із вищою освітою у загальній чисельності працівників на підприємстві
Частка підприємств, що використовує навчання персоналу, прямо направлене на розвиток і/або введення інновацій у загальній кількості підприємств економіки	Чисельність підприємств, що використовують навчання й підготовку персоналу, пов'язаного з інноваціями, до загальної кількості підприємств, що діють у цій галузі (регіоні)	Витрати на навчання й підготовку персоналу, пов'язаного з інноваціями, у відсотковому співвідношенні від загального обсягу підприємства
Видатки на дослідження й розроблення як відсоток від доданої вартості, створеної за всіма галузями економіки	Видатки на дослідження й розроблення як відсоток від доданої вартості, створеної в галузі (регіоні)	Видатки на дослідження й розроблення в відсотковому співвідношенні від загального обсягу підприємства

Продовження табл. 2

1	2	3
Частка підприємств, які отримують субсидії держави для інноваційного розвитку, у загальній кількості підприємств в економіці	Питома вага підприємств, що отримують державні субсидії на інновації, у загальному числі підприємств у галузі (регіоні)	Частка субсидій із різних джерел (федерального, регіонального, місцевого, благодійних фондів тощо) на інноваційну діяльність у загальних витратах на інновації
Частка підприємств, що вводять інновації, у загальній кількості підприємств в економіці	Питома вага підприємств, що впроваджують інновації в себе, у загальній кількості підприємств у галузі (регіону)	Число впроваджених інновацій на підприємстві у відсотках до загальної кількості інновацій, впроваджених у галузі
Частка малих і середніх підприємств, які співпрацюють з іншими, у загальній кількості малих і середніх підприємств економіки	Чисельність малих і середніх підприємств у галузі (регіоні), що співпрацюють із іншими, у відсотках до загальної кількості малих і середніх підприємств у галузі (регіоні)	Питома вага контрактів співробітництва з підприємствами середньої й малої форм, що доводяться на це підприємство, у загальній кількості контрактів
Видатки на інновації від загального обороту економіки	Відсоткове співвідношення видатків на інновації у загальному обороті в галузі (регіоні)	Видатки підприємства на інновації як відсоток від загального обороту підприємства
Частка продажів продуктів, які є новими для ринку, від загального обороту продукції в економіці	Обсяг продажів продукції, яка пройшла значні технологічні зміни або знову впроваджена як відсоток від загального обсягу продажів у галузі (регіоні)	Питома вага обсягу продажів продукції, яка отримала значні технологічні зміни або знову впроваджена, у загальному обсязі продукції підприємства
Частка продажів нових для підприємства, але не для ринку продуктів, від загального обороту продукції в економіці	Обсяг продажів продукції, яка має вдосконалення, як відсоток від загального обсягу продажів у галузі (регіоні)	Питома вага обсягу продажів продукції, яка має вдосконалення, у загальному обсязі продукції підприємства
Частка підприємств в економіці, які патентують свої винаходи	Чисельність підприємств у галузі (регіоні), які патентують свої винаходи, як відсотковий вміст від загальної кількості підприємств у галузі (регіоні)	Відсоток кількості патентів, що доводяться на це підприємств, від загальної кількості патентів у галузі

1	2	3
Частка підприємств, які використовують нові торговельні марки, у загальній кількості підприємств в економіці	Чисельність підприємств, які використовують нові торговельні марки, як відсотковий вміст від загальної кількості підприємств у галузі (регіоні)	Частка використаних нових торговельних марок, що доводяться на підприємство, у загальній кількості використаних нових торговельних марок у галузі
Частка підприємств, які використовують реєстрацію частин проекту, у загальній кількості підприємств в економіці	Чисельність підприємств, які використовують реєстрацію частин проекту, як відсотковий вміст від загальної кількості підприємств у галузі (регіоні)	Кількість реєстрацій частин проекту, що доводяться на підприємство, у відсотках від загальної кількості реєстрацій у галузі

Практична робота 4 Стратегії інноваційного розвитку

Компетентність: здатність до формування стратегій інноваційного розвитку.

Завдання 1. Потрібно визначити стратегічну інноваційну поведінку ВАТ "Турбоатом", ЗАТ "Кондитерська фабрика "Харків'янка" (використовуючи значення ознак, притаманних віолентам – 1, пацієнтам – 2, експлерентам – 3, комутантам – 4) за низкою наступних ознак:

новизна галузі: 1 – нова, 2 – зріла, 3 – нова, 4 – нова або зріла;
розмір підприємства: 1 – велике, 2 – середнє велике або мале, 3 – мале або середнє, 4 – мале;

потреби, які обслуговує підприємство: 1 – масові або стандартні, 2 – масові, але нестандартні, 3 – інноваційні, 4 – локальні;

тип виробництва: 1 – масове або стандартне, 2 – спеціалізоване, 3 – експериментальне, 4 – універсальне (одиначне);

рівень конкуренції в галузі або в суміжних галузях: 1 – високий, 2 – низький, 3 – середній, 4 – середній;

фінансова стійкість підприємства: 1 – висока, 2 – висока, 3 – низька, 4 – низька;

темп розвитку підприємства: 1 – високий, 2 – середній, 3 – значний, 4 – низький;

якість продукції підприємства: 1 – середня, 2 – висока, 3 – середня, 4 – середня;

номенклатура (асортимент) продукції підприємства: 1 – не надто широка, 2 – вузька, 3 – як така відсутня, 4 – вузька;

витрати виробництва: 1 – низькі, 2 – середні, 3 – низькі, 4 – низькі;

витрати на науково-дослідні та досвідно-конструкторські роботи: 1 – високі, 2 – середні, 3 – високі, 4 – відсутні;

переваги (ключові фактори успіху) в конкурентній боротьбі: 1 – висока продуктивність, 2 – пристосування до особливостей ринку, 3 – випередження в нововведеннях, 4 – гнучкість;

тип науково-дослідних і досвідно-конструкторських робіт: 1 – поліпшувачий, 2 – пристосовницький, 3 – проривний, 4 – відсутній;

тип збутової мережі: 1 – власна або контрольована, 2 – власна або контрольована, 3 – відсутня, 4 – відсутня;

застосована реклама: 1 – масова, 2 – спеціалізована, 3 – відсутня, 4 – відсутня.

Надайте рекомендації підприємствам щодо їхнього подальшого інноваційного розвитку.

Розв'язання

ВАТ "Турбоатом" можна визначити як виразного патієнта (новизна галузі: 2 – зріла; розмір підприємства: 2 – велике; потреби, які обслуговує підприємство: 2 – масові, але нестандартні; тип виробництва: 2 – спеціалізоване; рівень конкуренції в галузі або в суміжних галузях: 3 – середній; фінансова стійкість підприємства: 3 – низька; темп розвитку підприємства: 2 – середній; якість продукції підприємства: 2 – висока; номенклатура (асортимент) продукції підприємства: 2 – вузька; витрати виробництва: 2 – середні; витрати на науково-дослідні та досвідно-конструкторські роботи: 2 – середні; переваги (ключові фактори успіху) в конкурентній боротьбі: 2 – пристосування до особливостей ринку; тип науково-дослідних та досвідно-конструкторських робіт: 3 – проривний; тип збутової мережі: 2 – власна або контрольована; застосована реклама: 2 – спеціалізована.

Підприємство має підвищити свою фінансову стійкість для того, щоб не втратити своїх стійких позицій.

ЗАТ "Кондитерська фабрика "Харків'янка" можна визначити, як віолента з дещо неточними ознаками (новизна галузі: 2 – зріла; розмір підприємства: 2 – середнє; потреби, які обслуговує підприємство: 1 – масові; тип виробництва: 1 – масове; рівень конкуренції в галузі або в суміжних галузях: 1 – високий; фінансова стійкість підприємства: 1 – висока; темп

розвитку підприємства: 2 – середній; якість продукції підприємства: 2 – висока; номенклатура (асортимент) продукції підприємства: 1 – не надто широка; витрати виробництва: 2 – середні; витрати на науково-дослідні та досвідно-конструкторські роботи: 2 – середні; переваги (ключові фактори успіху) в конкурентній боротьбі: 2 – пристосування до особливостей ринку, 3 – випередження в нововведеннях, 4 – гнучкість; тип науково-дослідних та досвідно-конструкторських робіт: 2 – пристосовницький; тип збутової мережі: 1 – власна та контрольована; застосована реклама: 1 – масова.

З огляду на те, що більшість підприємств, які працюють на цьому устаненому ринку є віолентами, треба вдосконалювати стратегії розвитку, щоб запобігти втрати вигідної позиції. З урахуванням галузі, ЗАТ "Кондитерська фабрика" Харків'янка" має зменшувати витрати виробництва, збільшувати продуктивність, робити свою продукцію ще більш доступною для широкого кола споживачів. Найбільш зразкову віолентну стратегію демонструє на цьому ринку Корпорація "РОШЕН", яка вдається до поглинання колишніх радянських підприємств, завдяки чому контролює значні обсяги реалізації, виникає "ефект масштабу"; рано чи пізно ринок потребує від віолентів стати транснаціональною компанією або позбутися своїх привілейованих позицій.

Завдання 2. Потрібно визначити тип віолента для ЗАТ "Кондитерська фабрика "Харків'янка" залежно від етапів еволюційного шляху розвитку за допомогою низки морфологічних ознак (якщо значення ознак, притаманних динамічним віолентам визначити як 1, могутнім віолентам – 2, диверсифікованим віолентам – 3):

розміри підприємства: 1 – великі, 2 – особливо великі, 3 – зберігаються великі розміри;

зростання підприємства: 1 – швидке, але не стійке, 2 – середнє, проте стійке, 3 – відсутнє;

тривалість перебування на стадії: 1 – до 10 років, 2 – десятиріччя, 3 – декілька років;

інноваційна активність: 1 – лідер за одним, двома напрямками, 2 – лідер за низкою напрямів, 3 – зростає технологічне відставання;

прагнення бути першим: 1 – наявне, 2 – не обов'язкове, 3 – відсутнє;

диверсифікація в інші галузі: 1 – слабка, 2 – широка, 3 – надто значна;

витрати на науково-дослідні та досвідно-конструкторські роботи: 1 – високі, 2 – високі, 3 – низькі;

ступінь отримання користі від інновацій: 1 – незначна, 2 – максимальна, 3 – мала;
характер конкуренції: 1 – агресивний, 2 – нішевий, 3 – пасивний;
динамізм розвитку та його стійкість: 1 – високий, проте не дуже стійкий, 2 – середній, проте стійкий, 3 – низький;
типова тактика: 1 – самоприскорення, 2 – "тактика спритного іншого", 3 – дезінвестиції;
наявність мережі зарубіжних філій: 1 – невелика мережа, 2 – велика мережа, 3 – мережа зазнає розпаду;
диверсифікація: 1 – майже відсутня, 2 – широка, 3 – надто широка;
потенціал зростання сегментів ринку: 1 – великий, 2 – середній, 3 – низький.

Розв'язання

ЗАТ "Кондитерська фабрика "Харків'янка" – динамічний віолент з неточними ознаками (розміри підприємства: 1 – великі; зростання підприємства: 2 – середнє, проте стійке; тривалість перебування на стадії: 1 – до 10 років; інноваційна активність: 1 – лідер за одним, двома напрямками; прагнення бути першим: 2 – не обов'язкове; диверсифікація в інші галузі: 1 – слабка; витрати на науково-дослідні та досвідно-конструкторські роботи: 3 – низькі; ступінь отримання користі від інновацій: 1 – незначна; характер конкуренції: 3 – пасивний; динамізм розвитку та його стійкість: 2 – середній, проте стійкий; типова тактика: 1 – самоприскорення; наявність мережі зарубіжних філій: 1 – невелика мережа; диверсифікація: 1 – майже відсутня; потенціал зростання сегментів ринку: 3 – низький).

Це підприємство має відстоювати свою позицію динамічного віолента. Заради цього воно має забезпечити зростання більш стійкими темпами за рахунок переходу до агресивної конкуренції для отримання більшої частини ринку.

Практична робота 5 Ризики інноваційного розвитку

Компетентність: здатність до управління та нівелювання ризиків інноваційної діяльності.

Завдання. Підприємство, що займається виробництвом і реалізацією шоколадних цукерок на території України, збирається закупити

обладнання з виробництва вафель. Визначте ризик цього проекту, використовуючи класифікацію нововведень та інновацій за групами ризику.

Розв'язання

Визначимо премію за ризик за допомогою табл. 5. У дужках зазначений клас за ознакою.

Ознаки поділу на групи		Значення ознак, що дозволяє визначити групу ризику нововведення й інноваційного процесу										
1		2										
1. За змістом (видом) нововведення	(8) Нова мета	(4) Нове рішення	(7) Новий продукт	(6) Нова технологія (метод)	(4) Новий регламент, структура	(5) Нова послуга						
2. Тип новатора (сфера створення нововведення)	(6) Науково-технічні організації й відділення		(7) Виробничі фірми та відділення		(4) Маркетингові підрозділи і фірми		(3) Споживачі та їхні організації					
3. Тип новатора (галузь знань та функції)	(6) Фінанси економіки	(4) Організація та керівництво	(7) Виробництво	(3) Юриспруденція	(8) Техніка і технологія	(1) Консультанти	(8) Природознавство	(2) Ноу-хау	(5) Соціальні та суспільні ланки			
4. Тип інноватора (сфери нововведення фірми, служби)	(7) Науково - технічні ланки		(6) Промислові ланки		(5) Фінансові, маркетингові та комерційні ланки		(4) Експлуатаційні й обслуговуючі ланки					
5. Рівень інноваторів	(7) Підрозділ фірми		(8) Фірма		(6) Концерн, корпорація		(5) Галузь, група галузей					
6. Територіальний масштаб нововведення	(4) Район, область		(5) Область, край		(6) Сусідні країни		(5) Інтерналізація					
(Продовження)												
7. Масштаб поширення нововведення	(5) Одиначна реалізація			(6) Обмежена реалізація (дифузія)			(7) Широка дифузія					
8. За ступенем радикальності	(8) Радикальні (піонерні, базові)			(4) Ординарні (винаходження, нові розробки)			(2) Удосконалення (модернізація)					
9. За глибиною перетворень	(6) Системні			(4) Комплексні			(1) Елементні, локальні					
10. Причина появи нового (ініціатива)	(7) Розвиток науки й техніки			(5) Потреби виробництва			(3) Потреби ринку					
11. Етап ЖЦ попиту на новий продукт	(8) Зародження E	(3) Прискорення зростання G1	(4) Уповільнення зростання G2	(5) Зріпість M	(7) Згасання (спад) D							
12. Характер кривої ЖЦ товару	(1) Типова, класична крива		(3) Крива з "повторним циклом"		(5) "Гребінкова" крива		(7) "Пікова" крива					
13. Етапи ЖЦ товару (за типовою кривою)	(7) Введення на ринок		(4) Зростання		(5) Зріпість		(8) Занепад (спад)					
14. Рівень мінливості технології	(1) "Стабільна" технологія			(5) "Плідна" технологія			(8) "Мінлива" технологія					
15. Етапи ЖЦ технології	(8) Зародження E	(2) Прискорення зростання G1	(4) Сповільнення зростання G2	(6) Зріпість M	(7) Згасання (спад) D							
16. Етапи ЖЦ організації - інноватора	(8) Створення		(6) Встановлення		(2) Зріпість		(3) Перебудова		(7) Занепад			
17. Тривалість інноваційного процесу	(2) Оперативні (до 0,5 року)		(4) Короткострокові (до 1 року)		(6) Середньострокові (2-3 роки)		(8) Довгострокові (більше 3 років)					

Рис. 5. Класифікація нововведень й інноваційних процесів за групами ризику

За допомогою цієї таблиці будемо визначати клас інновації для нашого проекту "закупити обладнання з виробництва вафель":

1. За змістом нововведення – нове рішення (4).
2. Тип новатора – виробничі фірми та відділення (7).
3. Тип новатора (галузь знань і функцій) – виробництво (7).
4. Вид інноватора – промислові ланки (6).
5. Рівень новатора – фірма (8).
6. Територіальний масштаб нововведення – область, край (5).
7. Масштаб поширення нововведення – одинична реалізація (5).
8. За ступенем радикальності – удосконалення (2).
9. За глибиною перетворень інноватора – елементні (1).
10. Причини заявлення нового продукту – потреби виробництва (5).
11. Етапи життєвого циклу (ЖЦ) попиту на новий продукт – прискорення зростання (3).
12. Характер кривої ЖЦ товару – "гребінкова крива" (5).
13. Етапи ЖЦ товару за типовою кривою – зростання (4).
14. Рівень мінливості технології – стабільна (1).
15. Етапи ЖЦ технології – прискорення зростання (2).
16. Етапи ЖЦ організації-інноватора – перебудова (3).
17. Тривалість інноваційного процесу – оперативні (2).

$(4 + 7 + 7 + 6 + 8 + 5 + 5 + 2 + 1 + 5 + 3 + 5 + 4 + 1 + 2 + 3 + 2) / 17 = 5,17$, тобто інновації притаманний 5 клас.

Премію за ризик визначимо за допомогою такої таблиці (табл. 3).

Таблиця 3

Співвідношення середнього класу інновації і середньої премії за ризик, що встановлюється для інновації цього класу

Середній клас інновації	1	2	3	4	5	6	7	8
Премія за ризик, %	0	0,5	1	2	5	10	20	30

5 % – премія за ризик.

Змістовий модуль 2

Інвестиційний менеджмент

Практична робота 6

Методичні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту

Компетентність: здатність використовувати методичний інструментарій інвестиційного менеджменту.

Завдання:

1. Складний процент.

Задача 1

Кредит в 10 000 гривень було видано на 3 роки. Визначити гасиму суму, якщо використовується ставка 5 % річних за ставкою складного відсотка.

Розв'язання

$$S = 10\,000 \times (1 + 0,05)^3 = 11\,576,25 \text{ грн.}$$

Відповідь: 11 576,25 грн.

2. Простий процент.

Задача 2

Кредит в 10 000 гривень було видано на 3 роки. Визначити гасиму суму, якщо використовується ставка 5 % річних за ставкою простого відсотку.

Розв'язання

$$S = 10\,000 \times (1 + 0,05 \times 3) = 11\,500 \text{ грн.}$$

Відповідь: 11 500 грн.

3. *Поняття майбутньої та теперішньої вартості грошових потоків.*

Задача 3

Запропоновано інвестування 100 000 грн на 5 років за умови повернення цієї суми частинами щорічно по 20 000 протягом 5 років. Схемою постнумерандо. По закінченню цього періоду виплачуються додатково 30 000 тис. грн. Чи потрібно приймати цю умову, якщо можна вкласти гроші в банк під 12 % річних?

Розв'язання

- 1 рік – 20 000 грн;
- 2 рік – 20 000 грн;
- 3 рік – 20 000 грн;
- 4 рік – 20 000 грн;
- 5 рік – 20 000 грн.

FV – накопичена (майбутня) вартість;
PV – поточна вартість.

Розв'язання за умови розрахунка FV:

В банку сума за 5 років збільшиться до суми – $100\,000 \times (1 + 0,12)^5 = 176\,234$ грн (FV).

$FV = 20\,000 \times (1 + 0,12)^4 + 20\,000 \times (1 + 0,12)^3 + 20\,000 \times (1 + 0,12)^2 + 20\,000 \times (1 + 0,12) + 50\,000 = 127\,060 + 30\,000 = 157\,060$ грн.

FV потоку менше, ніж FV грошей, якщо вони будуть знаходитися у банку, тому гроші не слід вкладати у проект.

Розв'язання за умови розрахунка PV:

$PV = FV / (1 + i)^n$.

$PV = 50\,000 / (1 + 0,12)^5 + 20\,000 / (1 + 0,12)^4 + 20\,000 / (1 + 0,12)^3 + 20\,000 / (1 + 0,12)^2 + 20\,000 / (1 + 0,12)^1 = 89\,118$ грн.

89 118 грн менше за 100 000 грн, тому гроші не слід вкладати у проект.

4. Нарощування та дисконтування в інвестиційних розрахунках.

Задача 4

За умовами попередньої задачі визначити коефіцієнти нарощування та дисконтування.

Розв'язання

У табл. 4 наведено розв'язання задачі.

Таблиця 4

Розв'язання задачі

Рік	Коефіцієнт нарощування	Коефіцієнт дисконтування
1	2	3
1	$(1 + 0,12)^4$	$1 / (1 + 0,12)^1$
2	$(1 + 0,12)^3$	$1 / (1 + 0,12)^2$

1	2	3
3	$(1 + 0,12)^2$	$1 / (1 + 0,12)^3$
4	$(1 + 0,12)^1$	$1 / (1 + 0,12)^4$
5	$(1 + 0,12)^0$	$1 / (1 + 0,12)^5$

5. Правила складання та множення поточних вартостей.

Задача 5

Визначити сучасну величину потоку платежів (поточну вартість) і накопичену вартість: 1 рік – 500 грн, 2 рік – 200 грн, 3 рік – 400 грн, далі протягом 7 років по 500 грн. Схема постнумерандо, ставка – 6 %.

Розв'язання

1 рік – 500 грн;	6 рік – 500 грн;
2 рік – 200 грн;	7 рік – 500 грн;
3 рік – 400 грн;	8 рік – 500 грн;
4 рік – 500 грн;	9 рік – 500 грн;
5 рік – 500 грн;	10 рік – 500 грн.

FV загальне складається як сума всіх FV:

$$FV = 500 \times (1 + 0,06)^9 + 200 \times (1 + 0,06)^8 + 400 \times (1 + 0,06)^7 + 500 \times (((1 + 0,06)^7 - 1) / 0,06) = 845 + 319 + 601 + 4\,197 = 5\,962 \text{ грн.}$$

Або:

$$FV = 500 \times (1 + 0,06)^9 + 200 \times (1 + 0,06)^8 + 400 \times (1 + 0,06)^7 + 500 \times (1 + 0,06)^6 + 500 \times (1 + 0,06)^5 + 500 \times (1 + 0,06)^4 + 500 \times (1 + 0,06)^3 + 500 \times (1 + 0,06)^2 + 500 \times (1 + 0,06) + 500 = 844,51 + 318,77 + 601,6 + 709 + 669 + 631 + 595,5 + 561,8 + 530 + 500 = 5\,960,9 \text{ грн.}$$

PV загальне складається як сума всіх PV:

$$PV = 500 / (1 + 0,06) + 200 / (1 + 0,06)^2 + 400 / (1 + 0,06)^3 + [500 \times ((1 - (1 + 0,06)^{-7}) / 0,06)] / 1,06^3 = 3\,329 \text{ грн.}$$

6. Ануїтет.

Задача 6

Запропоновано інвестування 100 000 грн на 5 років за умови повернення цієї суми частинами щорічно по 20 000 грн протягом 5 років. Схема

постнумерандо. З закінченням цього періоду виплачуються додатково 30 000 тис. грн. Чи потрібно приймати цю умову, якщо можна вкласти гроші в банк під 12 % річних? Розв'яжіть задачу за умови використання формул щодо ануїтету.

Розв'язання

1 рік – 20 000 грн;

2 рік – 20 000 грн;

3 рік – 20 000 грн;

4 рік – 20 000 грн;

5 рік – 20 000 грн.

FV – накопичена (майбутня) вартість;

PV – поточна вартість.

$$FV = P \times (((1 + i)^n - 1) / i).$$

$$PV = P \times (((1 - (1 + i)^{-n}) / i).$$

$$FV = 20\,000 \times (((1 + 0,12)^5 - 1) / 0,12) = 157\,060 \text{ грн.}$$

$$PV = 20\,000 \times (1 - (1 + 0,12)^{-5}) / 0,12 = 89\,118 \text{ грн.}$$

7. Методи розрахунку поточної, теперішньої вартості ануїтетних платежів.

Задача 7

Здано ділянку в оренду на 10 років. Орендна плата буде здійснюватися щорічно за схемою постнумерандо. В перші 6 років – по 10 тис. грн, 4 роки – по 11 тис. грн. Оцініть вартість домовленості, якщо відсоткова ставка становить 15 %.

Розв'язання

$$PV = P \times ((1 - (1 + i)^{-n}) / i).$$

$$PV = 10\,000 \times ((1 - (1 + 0,15)^{-6}) / 0,15) + [11\,000 \times ((1 - (1 + 0,15)^{-4}) / 0,15)] / 1,15^6 = 51\,422 \text{ грн.}$$

8. Поняття номінальної та ефективної відсоткової ставки, сфера їхнього застосування, алгоритм розрахунку.

Задача 8

Інвестору запропоновано інвестувати 30 тис. грн на два роки за умови повернення 40 тис. грн. Визначити ефективну ставку відсотка за цією операцією.

Розв'язання

$$I = (S / P)^{1/n} - 1 = (40 / 30)^{1/2} - 1 = 15,47 \%$$

Задача 9

Визначити номінальну процентну ставку, якщо реальна ставка – 8 % річних, а рівень інфляції за рік – 6 %.

Розв'язання

$$N = (1 + 0,08) \times (1 + 0,06) - 1 = 0,1448 \text{ або } 14,48 \%$$

9. Принципи інвестиційних розрахунків в умовах інфляції.

Задача 10

Визначити: реальний прибуток вкладника, який вклав 2 000 грн на 2 роки; умови нарахування відсотка щоквартальні за схемою складного відсотка, якщо річна ставка становить 16 %, середній місячний рівень інфляції – 3 %.

Розв'язання

Формула складного відсотка: $S = P \times (1 + i)^n$.

I – індекс інфляцій за N періодів, якщо однаковий T:

$$I = (1 + T)^n.$$

$$I = (1 + 0,03)^{24} = 2,03.$$

$$S = 2\,000 \times (1 + (0,16 / 4))^8 = 2\,000 \times (1 + 0,04)^8 = 2\,720 \text{ грн.}$$

$$\text{Реальний прибуток} = 2\,720 \text{ грн} / 2,03 = 1\,334 \text{ грн} - 2\,000 = -666 \text{ грн.}$$

Відповідь: –666 грн.

Задача 11

Вкладник 01.01 поклав на рахунок 2 000 грн. Відсоткова ставка змінювалася у такий спосіб:

$$\text{з } 01.01 \text{ по } 28.02 = 28 \%;$$

$$\text{з } 01.03 \text{ по } 15.04 = 32 \%;$$

$$\text{з } 16.04 \text{ по } 15.05 = 36 \%;$$

$$\text{з } 16.05 \text{ по } 31.05 = 38 \%.$$

У січні рівень інфляції дорівнює 5,6 %, в лютому – 4,8 %, в березні – 4,2 %, в квітні – 5 %, в травні – 5,2 %.

Визначити суму, яку отримає вкладник під час закриття рахунку, визначити її купівельну властивість, визначити реальний прибуток вкладника.

Розв'язання

$S = 2\,000 \times (1 + 0,28 \times (2 / 12)) + 0,32 \times (1,5 / 12) + 0,36 \times (1 / 12) + 0,38 \times (0,5 / 12) = 2\,000 \times 1,1288 = 2\,257,6$ грн (сума, яку отримає вкладник).

$I = (1 + T_1) \times (1 + T_2) \times (1 + T_3) \times (1 + T_4) \times (1 + T_5)$.

$I = (1 + 0,056) \times (1 + 0,048) \times (1 + 0,042) \times (1 + 0,05) \times (1 + 0,052) = 1,27$ (індекс інфляції).

$2\,257,6 / 1,27 = 1\,777,6$ – купівельна здатність.

Прибуток реальний $1\,777,6 - 2\,000 = -222,4$ грн, тобто збиток.

Задача 12

Кредит у 100 000 грн було видано на 3 роки. Індекс інфляції становить на перший рік 1,2 %, на другий – 1,18 %, на третій – 1,26 %.

Визначити суму до погашення, якщо реальна прибутковість операції становитиме 5 % річних за ставкою складного відсотка.

Розв'язання

$I = (1 + 0,02) \times (1 + 0,0118) \times (1 + 0,0126) = 1,0464$ (індекс інфляції).

$S = 10\,000 \times (1 + 0,05)^3 = 11\,576,25$ грн.

Сума до погашення $= 11\,576,25 \times 1,0464 = 12\,112,03$ грн.

Відповідь: 12 112,03 грн.

10. Номінальні та реальні грошові потоки, методи їхнього оцінювання та сфери застосування в інвестиційних розрахунках.

Задача 13

Підприємство отримує 30 тис. грн чистого прибутку від реалізації проекту щорічно протягом 4 років. Оцінити реальний і номінальний грошовий потік, якщо реальна ставка – 8 %, а середньорічний рівень інфляції – 6 %.

Розв'язання

У табл. 5 наведено розв'язання задачі.

Таблиця 5

Розв'язання задачі

Рік	Прибуток, тис. грн	PV реальне тис. грн	PV номінальне, тис. грн
1	2	3	4
1	30	$= 30 / 1,08 = 27,7$	$= 30 / 1,08 / 1,06 = 26,2$
2	30	$= 30 / 1,08^2 = 25,7$	$= 30 / 1,08^2 / 1,06^2 = 22,9$

1	2	3	4
3	30	$= 30 / 1,08^3 = 23,8$	$= 30 / 1,08^3 / 1,06^3 = 20$
4	30	$= 30 / 1,08^4 = 22$	$= 30 / 1,08^4 / 1,06^4 = 17,4$
Разом	120	99,3	86,6

11. Розрахунок номінальної та реальної процентної ставки.

Задача 14

Рівень інфляції за рік – 7 %, ставка банка за вкладом – 21 %.
Визначити реальну ставку.

Розв'язання

Реальна ставка = $(1 + 0,21) / (1 + 0,07) - 1 = 0,1308$ або 13,08 %.

Практична робота 7

Стратегія формування інвестиційного капіталу

Компетентність: здатність розробляти стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства.

Завдання. Визначення вартості інвестиційного капіталу, що залучений із власних джерел.

Задача 1

Визначити ціну капіталу підприємства, якщо воно отримало кредит від банку "Базис" у розмірі 26 000 тис. грн під 16 % річних. Підприємство також випустило векселі на суму 800 тис. грн, облігації на суму 600 тис. грн. Ставки за векселями становлять 20 %, за облігаціями – 21 %. Ринкова капіталізація підприємства становить 70 000 тис. грн. Дивіденди, сплачені в останньому звітному періоді, становили 320 тис. грн. Акціонерний капітал підприємства становить 40 000 тис. грн. Амортизаційний фонд підприємства – 900 тис. грн. Прибуток підприємства – 1 500 тис. грн. Безоплатні надходження – 100 тис. грн.

Задача 2

Ринкова капіталізація підприємства становить 6 000 тис. грн. Дивіденди, сплачені в останньому звітному періоді, становили 160 тис. грн. Акціонерний капітал підприємства становить 4 000 тис. грн. Амортиза-

ційний фонд підприємства – 700 тис. грн. Прибуток підприємства – 1 400 тис. грн. Безоплатні надходження – 200 тис. грн. Визначити ціну власного капіталу підприємства.

Задача 3

Визначити ціну власного капіталу підприємства, дані власного капіталу якого подані в табл. 6, якщо відомо, що ринкова капіталізація підприємства складає 8 000 тис. грн, а дивіденди, які виплачуються щорічно, становлять 450 тис. грн.

Таблиця 6

Власний капітал підприємства

Фінансове джерело	Оцінка складових власного капіталу, тис. грн
Акціонерний капітал	6 000
Амортизаційний фонд	700
Прибуток	2 000
Безоплатні надходження	50

Завдання. Визначення вартості позикового капіталу.

Задача 1

Визначити ціну позикового капіталу підприємства, якщо він має структуру, наведену в табл. 7.

Таблиця 7

Структура позикового капіталу підприємства

Фінансове джерело	Оцінка складової залученого капіталу, тис. грн	Річна ставка користування залученими коштами, %
Кредит	5 000	30
Кредит	2 000	15
Безвідсоткове бюджетне фінансування	150	0
Векселі	400	20
Облігації	800	25

Задача 2

Визначити ціну залученого капіталу підприємства, якщо він має структуру, наведену в табл. 8.

Таблиця 8

Структура залученого капіталу підприємства

Фінансове джерело	Оцінка складової залученого капіталу, тис. грн	Річна ставка користування залученими коштами, %
Кредит банку "Аваль"	15 000	25
Кредит банку "Базис"	12 000	20
Векселі підприємства	200	10
Облігації підприємства	300	24

Практична робота 8

Правила ухвалення інвестиційних рішень

Компетентність: здатність розраховувати та оцінювати показники оцінювання ефективності інвестиційних проектів – термін окупності, рентабельність, ставка внутрішньої дохідності, індекс рентабельності, чиста теперішня вартість проекту, розраховувати модифіковані показники ефективності інвестиційних проектів.

Задача 1

Інвестор має 10 000 тис. грн, які можуть бути інвестовані в три проекти. Перший передбачає повернення загальної суми в 15 000 тис. грн наприкінці третього року. Другий передбачає повернення по 5 000 тис. грн наприкінці першого, другого та третього років. Третій передбачає повернення 4 000 тис. грн наприкінці першого року, 8 000 тис. грн – наприкінці другого року, 3 000 грн – наприкінці третього. Середня ринкова ставка за вкладом становить 20 %. Вибрати проект, у який слід інвестувати кошти.

Задача 2

Підприємство буде отримувати 30 тис. грн чистого прибутку від реалізації проекту щорічно на протязі 4 років. Оцінити теперішню вартість, якщо використати ставку відсотка 8 %, або 14,48 %. У табл. 9 наведено розв'язання задачі.

Розв'язання задачі

Рік	Прибуток, тис. грн	PV за ставки відсотка 8 %, тис. грн	PV за ставки відсотка 14,48 %, тис. грн
1	30	$= 30 / 1,08 = 27,7$	$= 30 / 1,1448 = 26,2$
2	30	$= 30 / 1,08^2 = 25,7$	$= 30 / 1,1448^2 = 22,9$
3	30	$= 30 / 1,08^3 = 23,8$	$= 30 / 1,1448^3 = 20$
4	30	$= 30 / 1,08^4 = 22$	$= 30 / 1,1448^4 = 17,4$
Разом	120	99,3	86,6

Практична робота 9

Особливості управління інноваційними інвестиціями

Компетентності: здатність застосовувати на практиці принципи управління інноваційними інвестиціями підприємства у зв'язку з інноваційною стратегією.

Задача 1

Підприємство, що займається виробництвом і реалізацією шоколадних цукерок на території України, збирається закупити обладнання по виробництву вафель. Для реалізації цього проекту підприємство виділяє 45 % власних коштів і 2 млн грн запозичених коштів. Ціна запозиченого капіталу – 20 %. Акціонерний капітал підприємства становить величину 4 000 тис. грн, поділену на 1 000 акцій. Дивіденди, що підприємство виплачує акціонерам щорічно, становить 25 % від номінальної вартості акцій. Ринкова ціна акцій становила 4,5 тис. грн. Амортизаційний фонд – 200 тис. грн. Прибуток підприємства за останній звітний період – 600 тис. грн. Очікувана середньорічна інфляція – 5 % на рік. Визначити коефіцієнт дисконтування для заданого проекту, використовуючи класифікацію нововведень та інновацій за групами ризику.

Практична робота 10

Управління портфелем фінансових інвестицій
в інноваційній діяльності

Компетентність: здатність застосовувати методичні підходи до формування диверсифікованого портфеля фінансових інвестицій, оптимізація його складу та структури.

Завдання. Оцінка інвестиційних якостей обраних фінансових інструментів.

Задача 1

Акція була придбана в кінці 2000 р., за курсовою ціною 1 000 дол. США, її номінальна вартість 500 дол. США, в кінці наступного 2001 р., вона була продана за 1500 дол. США.

Визначити прибутковість для власника, якщо дивіденди по акціям складають 20 % у рік від її номінальної вартості.

Розв'язання

1. Дивіденди = $500 \times 0,2 = 100$ дол. США.
2. Загальний прибуток від продажу = $1\,500 - 1\,000 + 100 = 600$ дол. США.
3. Прибутковість = $(600 / 1\,000) \times 100 \% = 60 \%$.

Відповідь: прибутковість – 60 %.

Задача 2

Акція була придбана за ціною 100 дол. США, продана за 168 дол. США. Визначити прибуток і прибутковість операції.

Розв'язання

1. Прибуток = $168 - 100 = 68$ дол. США.
2. Прибутковість = $(68 / 100) \times 100 \% = 6,8 \%$.

Відповідь: прибутковість – 6,8 %, прибуток – 68 дол. США.

Задача 3

Інвестор придбав облігації за ціною 800 дол. США і заплатив комісійні 5 %. Продав за ціною 900 дол. США і сплатив комісійні 4 %. Визначити прибуток і прибутковість облігації для інвестора.

Розв'язання

1. Сума комісійних:
 $800 \times 0,05 = 40$ дол. США
 $900 \times 0,04 = 36$ дол. США.
2. Прибуток = $900 - 800 - 40 - 36 = 24$ дол. США.
3. Прибутковість = $(24 / 840) \times 100 \% = 2,9 \%$.

Відповідь: прибутковість – 2,9 %, прибуток – 40 і 36 дол. США.

Задача 4

Інвестор придбав акції за ціною 1 000 дол. США, сплатив комісійні 10 %, а продав через 6 місяців за ціною 1 500 дол. США і сплатив комісійні 5 %.

Визначити річний прибуток акцій для інвестора.

Розв'язання

1. Сума комісійних:

$$1\ 000 \times 0,1 = 100 \text{ дол. США}$$

$$1\ 500 \times 0,05 = 75 \text{ дол. США.}$$

2. Загальний прибуток:

$$1\ 500 - 1\ 000 - 100 - 75 = 325 \text{ дол. США.}$$

3. Прибуток у відсотках:

$$Д = (325 \times 2) \times 100 \% / 1100 = 650 \times 100 \% / 1\ 100 = 59 \%$$

Відповідь: річний прибуток – 59 %.

Задача 5

Визначити очікувану норму прибутковості акцій, якщо передбачається продати її через 3 роки за вартістю 1 000 грн, а придбана вона була за ціною 950 грн. Дивіденди виплачуються щорічно в розмірі 100 грн.

Розв'язання

$$1. \text{ Прибуток} = 1\ 000 - 950 + 100 \times 3 = 350 \text{ грн.}$$

$$2. \text{ Прибутковість} = (350 / 950) \times 100 \% = 0,37 \times 100 \% = 37 \%$$

Відповідь: прибутковість – 37 %.

Задача 6

Підприємство зі статутним фондом в 1 млн грн випустило 1 000 акцій протягом року, воно отримало 200 тис. грн прибутку, який був спрямований на виплату дивідендів. Визначити розмір дивідендів у розрахунку на 1 акцію в грошовому виразі та у відсотковому.

Розв'язання

$$1. \text{ Номінальна собівартість акцій} = 1\ 000\ 000 / 1\ 000 = 1\ 000 \text{ грн.}$$

$$2. \text{ Обсяг дивідендів} = 200\ 000 / 1\ 000 = 200 \text{ грн.}$$

$$3. \text{ У відсотковому виразі} = (200 \times 100 \%) / 1\ 000 = 20 \%$$

Відповідь: 200 грн, 20 %.

Задача 7

Визначити прибуток в розрахунку на 1 акцію та дивіденди в відсотках на 1 акцію, якщо 150 тис. грн від загальної суми прибутку підприємства були направлені на закупівлю нового обладнання. Статутний фонд підприємства 1 млн грн, випущено 1 000 акцій протягом року. Прибуток становив 200 тис. грн.

Розв'язання

$$1. \text{ Прибуток в грн на 1 акцію} = (200\ 000 - 150\ 000) / 1\ 000 = 50 \text{ грн.}$$

$$2. \text{ Дивіденди} = (50 / 1\ 000) \times 100 \% = 5 \%$$

Відповідь: дивіденди – 5 %.

Задача 8

Розрахувати очікувану норму прибутковості дворічної облігації номінальною вартістю 1 000 грн з щорічною виплатою прибутку 15 %, яка була придбана за вартістю 950 грн.

Розв'язання

$$950 = 150 / (1 + i) + 1150 / (1 + i)^2.$$

Відповідь: $i = 18$, тобто 18 %.

Задача 9

Припустимо, що ми придбаємо акцію за 50 дол. США, в минулому році отримаємо 2 дол. США дивідендів. У другому році 3 дол. США та продамо акцію за 60 дол. США. Розрахувати очікувану норму прибутковості.

Розв'язання

$$50 = 2 / (1 + i) + 3 / (1 + i)^2 + 60 / (1 + i)^2.$$

Відповідь: $i = 14,27$ %.

Практична робота 11

Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку з урахуванням ризиків інновацій

Компетентність: здатність розширення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку, доводити результати оцінювання ризиків в інноваційній діяльності та управління ними.

Задача 1

Власник грошей у розмірі 50 000 грн хоче сформувати інвестиційний портфель. На сьогодні (01.07.2019 р.) на ринку пропонуються такі цінні папери:

1) п'ятирічні облігації підприємства номінальною вартістю 700 грн, які були емітовані 01.02.20018 р., і продані з дисконтом 50 грн. Річний відсоток – 10 % від ціни продажу. Ці облігації пропонуються пакетами у кількості 10 штук. Ціна продажу кожної на 01.07.2018 р. – 600 грн;

2) десятирічні державні облігації номінальною вартістю 1 000 грн, які були емітовані 01.02.2017 р. та продані з дисконтом 150 грн. Це без-

відсоткові облигації. Ці облигації пропонуються пакетами у кількості 5 штук. Ціна продажу кожної на 01.07.2018 р. – 700 грн;

3) два векселі, які було виписано 01.07.2018 р. зі строком погашення 01.07.2023 р. Сума оплати по векселю – 10 000 грн. Ціна продажу на 01.07.2019 р. – 6 000 грн. Можливе придбання одного векселя;

4) акції підприємства, яке три роки працює на ринку. Номінальна ціна акції – 300 грн. Річний дивіденд – 20 % від номінальної вартості. Кількість акцій до продажу – необмежена. Ціна продажу акцій – 300 грн за кожна.

Середньоринкова ставка – 11 %. Середній річний рівень інфляції – 2 %.

Для формування портфеля виконайте такі кроки:

1. Визначте та розрахуйте показники оцінювання інвестиційної якості цих цінних паперів.

2. Визначте пріоритетність критеріїв оцінювання інвестиційних якостей.

3. Визначте, які варіанти слід використати власнику грошей.

Задача 2

Визначити доцільність купівлі п'ятирічної облигації, якщо її номінальна вартість 10 000 грн. Вона продається з дисконтом 10 %, виплата щорічно 3 % від сплаченої ціни, середній рівень доходності на ринку – 7 %.

Задача 3

Розрахувати ринкову вартість на початок першого року трьохрічної облигації. Номінальна вартість – 1 000 грн. Виплата прибутку – 12 % від номінальної вартості. Визначити доцільність її придбання, якщо запрошена вартість 950 грн норма прибутку – 10 %.

Задача 4

Розрахувати ринкову вартість дворічної облигації на початок першого року. Номінальна вартість – 1 000 грн, щорічна виплата прибутку – 15 % від номінальної вартості, яка була продана за вартістю 950 грн. Середня норма відсотка на ринку – 10 %.

Перелік питань за темами самостійної роботи студента

Змістовий модуль 1. Інноваційний менеджмент

Тема 1. Ключові поняття інноваційного розвитку

1. Категорія "інноваційний розвиток".
2. Фактори економічного розвитку.
3. Класифікація інновацій.
4. Ознаки класифікації інновацій.
5. Класифікація інновацій за технологічними ознаками.

Тема 2. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

1. Робота науково-технічних центрів.
2. Робота бізнес-інкубаторів.
3. Робота творчих бригад.
4. Робота венчурних фірм.
5. Робота стратегічних альянсів.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку

1. Показники інноваційної діяльності вітчизняних підприємств.
2. Методика визначення показника виробничого проектування, інших видів підготовки виробництва для випуску нових продуктів.
3. Розрахунок капітальних вкладень на дослідження і розроблення.
4. Нормативні значення показників інноваційної активності.

Тема 4. Стратегії інноваційного розвитку

1. Інноваційні стратегії у межах базових стратегій.
2. Стратегічна поведінка віолентів.
3. Стратегічна поведінка патієнтів.
4. Стратегічна поведінка експлерентів.
5. Стратегічна поведінка комутантів.

Тема 5. Ризики інноваційного розвитку

1. Класифікація нововведень й інноваційних процесів за групами ризику.
2. Співвідношення середнього класу інновації та середньої премії за ризик.

3. Методи аналізу ризиків інноваційної діяльності.
4. Методи оцінювання ризиків інноваційної діяльності.

Змістовий модуль 2. Інвестиційний менеджмент

Тема 6. Методичні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту

1. Методи розрахунку поточної, теперішньої вартості ануїтетних платежів.
2. Поняття номінальної й ефективної процентної ставки, сфера їхнього застосування, алгоритм розрахунку.
3. Принципи інвестиційних розрахунків в умовах інфляції.

Тема 7. Стратегія формування інвестиційного капіталу

1. Визначення загальної потреби підприємства в інвестиційних ресурсах.
2. Особливості визначення потреби в інвестиційних ресурсах для здійснення реальних і фінансових інвестицій.
3. Характеристика джерел формування інвестиційних ресурсів.
4. Інвестиційний капітал, його склад і структура.
5. Визначення вартості інвестиційного капіталу.
6. Середньозважена вартість інвестиційного капіталу.

Тема 8. Правила ухвалення інвестиційних рішень

1. Розрахунок показників оцінювання ефективності інвестиційних проектів: терміна окупності, рентабельність, ставки внутрішньої доходності, індекса рентабельності, чистої теперішньої вартості проекту. Модифіковані показники ефективності інвестиційних проектів.
2. Обґрунтування ставки дисконтування в інвестиційних розрахунках при оцінці ефективності інвестиційних проектів.
3. Побудова графіків чистої теперішньої вартості як функції ставки дисконтування. Оцінювання чутливості проекту до зміни дисконтної ставки.

Тема 9. Особливості управління інноваційними інвестиціями

1. Поняття інноваційних інвестицій підприємства, характеристика їхніх основних форм.

2. Мета та принципи управління інноваційними інвестиціями підприємства, його зв'язок з інноваційною стратегією.

3. Визначення основних напрямів інноваційної діяльності підприємства, формування потреби в інноваційних інвестиціях підприємства на майбутній період.

Тема 10. Управління портфелем фінансових інвестицій в інноваційній діяльності

1. Мета та завдання формування портфеля фінансових інвестицій підприємства.

2. Типи портфельів, їхня характеристика. Основні положення портфельної теорії.

3. Принципи та послідовність етапів формування портфеля фінансових інвестицій підприємства відповідно до портфельної теорії.

4. Оцінювання сформованого портфеля фінансових інвестицій підприємства за критеріями дохідності, ризику та ліквідності.

5. Побудова системи моніторингу і ефективності окремих інструментів портфеля фінансових інвестицій.

Тема 11. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку з урахуванням ризиків інновацій

1. Показники оцінювання ризиків інноваційної діяльності.

2. Групи інвестицій залежно від їхньої категорії для здійснення інноваційного розвитку.

Рекомендована література

Основна

1. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства : навч. посіб. / В. С. Пономаренко, О. І. Пушкар, О. М. Тридід. – Харків : Вид. ХДЕУ, 2003. – 640 с.

2. Пушкар А. И. Стратегическое управление развитием электронного бизнеса и информационных ресурсов предприятия (модели, стратегии, механизмы) / А. И. Пушкар, Е. Н. Грабовский, Е. В. Пономаренко. – Харьков : Изд. ХНЭУ, 2005. – 480 с.

3. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : навч. посіб. / під заг. ред. д. е. н., професора О. М. Ястремської, к. е. н., доцента Г. В. Верещагіної. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 398 с.

4. Управління інноваційною діяльністю : монографія / під загальною редакцією д. е. н., професора О. М. Ястремської, к. е. н., доцента Г. В. Верещагіної. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 404 с.

5. Управління життєдіяльністю підприємств промисловості : монографія / О. М. Ястремська, Г. В. Верещагіна, О. В. Авраменко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора О. М. Ястремської, канд. екон. наук, доцента Г. В. Верещагіної. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 432 с.

Додаткова

6. Афонин И. В. Управление развитием предприятия. Стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены : учеб. пособ. / И. В. Афонин. – Москва : Дашков и К0, 2002. – 380 с.

7. Бритков В. Б. Анализ и тенденции развития современных систем управления предприятиями / В. Б. Бритков, Н. Д. Смольянинов // Системные исследование. Методологические проблемы. Ежегодник, Эдиториал УРСС. – Москва, 2003. – С. 11–19.

8. Букович Х. Управление знаниями: руководство к действию / Х. Букович, Р. Уильямс ; пер. с англ. – Москва : ИНФРА-М, 2002. – 504 с.

9. Гейтс Б. Бизнес со скоростью мысли / Б. Гейтс. – 2-е изд., испр. – Москва : ЭКСМО–Пресс, 2001. – 480 с.

10. Друкер П. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке / П. Ф. Друкер ; пер. с англ. – Москва : ИД "Вильямс", 2000. – 272 с.

11. Ивин Л. Н. Информационная экономика / Л. Н. Ивин, В. М. Ку克林. – Харьков : Кросроуд, 2005. – 436 с.

12. Каплан Р. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Р. Каплан, Д. Нортон. – Москва : Олимп-Бизнес, 2003. – 304 с.

13. Куркин Н. В. Управление экономической безопасностью развития предприятия : монография / Н. В. Куркин. – Днепропетровск : АРТ-ПРЕСС, 2004. – 452 с.

14. Мочерный С. Модели трансформационных процессов экономики / С. Мочерный // Экономика Украины. – 2000. – № 17– С. 13–20.

15. Основи стійкого розвитку : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2005. – 654 с.

16. Пушкар О. І. Управління великомасштабними проектами : навч. посіб. / О. І. Пушкар. – Харків : Вид. ХДЕУ, 2000. – 248 с.
17. Пушкар А. И. Антикризисное управление: модели, стратегии, механизмы : научное издание / А. И. Пушкар, А. Н. Тридед, А. Л. Колос. – Харьков : ООО "Модель Вселенной", 2001. – 452 с.
18. Системи підтримки прийняття рішень / О. І. Пушкар, В. М. Гіковатий, О. С. Євсєєв та ін. – Харків : ВД "Инжек", 2006. – 304 с.
19. Управление развитием предприятия : монография / Н. В. Афанасьев, В. Д. Рогожин, В. И. Рудыка. – Харьков : Издательский Дом "ИНЖЭК", 2003. – 184 с.
20. Інноваційна та науково-технічна сфера України [Текст] : монографія / Б. В. Гриньов, Д. В. Чеберкус, В. С. Шовкалюк та ін. ; під заг. ред. Б. В. Гриньова. – Київ : НТУУ "КПІ" ВПІ ВПК "ПОЛІТЕХНІКА", 2012. – 88 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

21. Електронний каталог Національно бібліотеки України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.
22. Електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.
23. Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" № 991-XIV від 16 липня 1999 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
24. Сайт група компаний ИНТАЛЕВ. – Режим доступа : <http://www.intalev.ru/index.php?id=92>.
25. Сайт Электронной библиотеки Grebennikon. – Режим доступа : <http://grebennikon.ru/journal-25.html>.
26. Сайт ТОВ "Интеллектуальный Партнер". – Режим доступа : <http://www.intelpart.com/manage/r-main.htm>
27. Структурная диаграмма системы 20 ключей [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.devbusiness.ru/development/restructuring/20Keys_UAMC.htm.
28. OSLO MANUAL: GUIDELINES FOR COLLECTING AND INTERPRETING INNOVATION DATA [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.sourceoecd.org/scienceIT/9264013083>.
29. National Innovation Systems [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.oecd.org/science/inno/2101733.pdf>.

Зміст

Вступ.....	3
Практичні завдання.....	5
Змістовий модуль 1. Інноваційний менеджмент.....	5
Практична робота 1. Ключові поняття інноваційного розвитку.....	5
Практична робота 2. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	8
Практична робота 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку	13
Практична робота 4. Стратегії інноваційного розвитку.....	19
Практична робота 5. Ризики інноваційного розвитку	22
Змістовий модуль 2. Інвестиційний менеджмент	25
Практична робота 6. Методичні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту	25
Практична робота 7. Стратегія формування інвестиційного капіталу	31
Практична робота 8. Правила ухвалення інвестиційних рішень	33
Практична робота 9. Особливості управління інноваційними інвестиціями	34
Практична робота 10. Управління портфелем фінансових інвестицій в інноваційній діяльності.....	34
Практична робота 11. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку з урахуванням ризиків інновацій	37
Перелік запитань за темами самостійної роботи студента	39
Змістовий модуль 1. Інноваційний менеджмент.....	39
Змістовий модуль 2. Інвестиційний менеджмент	40
Рекомендована література.....	41
Основна	41
Додаткова	42
Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	43

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ІННОВАЦІЙНИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
і самостійної роботи студентів
спеціальності 061 "Журналістика"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Верещагіна** Ганна Валентинівна

Відповідальний за видання *О. М. Ястремська*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *А. С. Ширініна*

План 2019 р. Поз. № 60 ЕВ. Обсяг 45 с.

Видавець і виготовлювач ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*